

A

Tänä vuonna kaikille avoimia, kesäkuukausiin keskittyviä sukelluskalastuskilpailuja järjestettiin Suomessa kuusi: Porkkalassa, Hangossa, Raunalla ja Turun saaristossa.

Pohjoismaiden mestaruuskiisoissa Norjassa Suomea edusti seitsemän ranking-pistesijoituksiltaan ansioituneinta sukelluskalastajaa: Raumanmeren sukelluskerhon Jukka Levo-

nen, Pertti Laakso, Kimmo Hohkuri ja Jyrki Vanne, Lahden Pingviinien Jani Möller Tampereelta sekä

Team Kampelan Jukka Rapo ja Matti Pyykkö Helsingistä.

Norjan länsirannikon maanpäällisellä kilpailualueella suomalaisyleisönä hengailivat ainoastaan maajoukkueen autonkuljettaja Tero Smeds ja sponsori Eero Tolonen Raumalta; polttavien meduusojen täplittämässä norjalaismeressä tilanetta seurasi myös omana yksikkönään sukeltava satunnaismaskottinainen helsinkiläisestä snorklausseura Wahoosta.

Miehet mustissa puvuissaan

Yleisömäärän vähyys sukelluskalastuskilpailuissa on täysin ymmärrettävää. Veden alla pitkän poikin sameaa merialuetta tapahtuvien kisojen seuraaminen on kaukana nautinnollisia eläytymis- ja samastumismahdollisuuksia tarjoavasta penkkiurheiluseikkailusta.

Vapaaehtoisesti mukana hengaileva on 99-prosenttisesti statukseltaan kilpailijan yhteistalouteen, perheeseen tai sukuun kuuluva henkilö – tai alan toimintaan osallistuvan vesiuurheiluseuran jäsen.

Saaresta tai laivan kannelta kisoja seuraava näkee parhai-

ten sen, miten toistakymmentä raavasta, kilpailulatauksen vakavoittamaa kalastajat riisuvat siviilivaatteensa, pujottautuvat 5–7 mm:n märkäpukuihinsa ja muihin vapaasukellusvarusteisiinsa, tarttuvat harppuunoihinsa ja poijuihinsa sekä sovituna hetkenä suuntaavat merelle, kuka mihinkin.

Lähtömerkin jälkeen kilpailijoista ei näy neljään tuntiin muuta kuin satunnainen poijun pilkahdus lähellä tai kaukana, hyljemäisesti sukelluksista pinnalle hengittämään pulpahtavan pään välkähdys sekä taittosukelluksen päätteeksi mahdollisimman hiljaa meren pintaan leikkaavien pitkien räpylöiden nousu ja lasku.

Jokunen kilpailija saattaa kyllä piipahtaa maissa tai veneessä kesken kilpailun. Silloin varusteisiin on todennäköisesti tullut vika: harppuunan nuoli on hukkunut tai on tapahtunut jotakin muuta saalistuksen kannalta katastrofaalista. Tai no... jos piipahtaja on vihreästä märkäpuvusta tunnistettava levehymyinen Pyli Team Kampelasta, kyse ei ole sen draamaattisemmasta kuin opiskelijanuorukaisen kaipaamasta proosallisesta tupakkatauosta.

Selkeämpien näköhavaintojen teko mahdollistuu uudetaan, kun kilpailijat yksi toisensa jälkeen palaavat saaliineen takaisin ennen loppusummerin kajahdusta. Odottava yleisö yrittää tunnistaa maalia lähes tyvät kilpailijat varusteiden muodoista ja väreistä sekä arvailla kalakoukuissa killuvan saaliin määrää ja laatua.

Pyöreää keltaista poijua käyttävä Minna Gustavsson, jäntevävartaloineen kahden lapsen äiti, palaa aina ajoissa ja huikkaa jo kaukaa iloisen tervehdyksen lapsilleen, jotka kiljuvat rannalla: »Äitiitii, saitsa kalojaaaaa?!!!».

Täysmustiin pukeutuvat

kultaka

Valm
Mat
mu
Matti N

sen suc
ousu ja

TED

Kampelan hempeä katse

Minnan aviomies Stig Gustavsson sekä Jukka Levonen eivät myöskään riskeeraa myöhästelmällä; he ovat jo kuuden vuoden ajan yhtä poikkeusta lukuunottamatta jakaneet sukelluskalastuksen tärkeimpien kilpailujen, SM-kisojen ja Hanko Cupin, voitot keskenään.

Vuonna 1997 SM-mestaruuden välistä vetänyt Team Kampelan Jukka Rapo saapuu maaliin aina viimeisten joukossa. Koko seurueen innokkaimpana treenaajana, kamahulluimpana tyyliniekkana – ja tämänvuotisten PM-kisojen jälkeen norjalaisittain myös »Mr. Rapuna» – tunnettu kovakuntoinen vesipeto tsemppaa toisissaan viimeiseen minuuttiin asti. Mistä sen tietää: voiton tuova ahvenparvi saattaa hyvinkin tulla tahtolinjaa pitkin suoraan saalistajan syyliin vielä loppumetreillä.

Maissa olevien kanssa pohditaan kuitenkin aina erityisesti sitä, saapuuko Jukan läheisin tiimitoveri ja pahin kilpakumppani Matti »Mullo» Pyykkö ajoissa. Energisen kuopuksen

taannoinen myöhästyminen Pohjoismaiden mestaruuskisoissa Tanskassa vuonna 1997 aloitti toverillisen jatkumokuitailun. Arvasitte oikein: Matti OLISI voittanut PM-hopeaa mullo-saaliillaan, ellei olisi myöhästynyt...

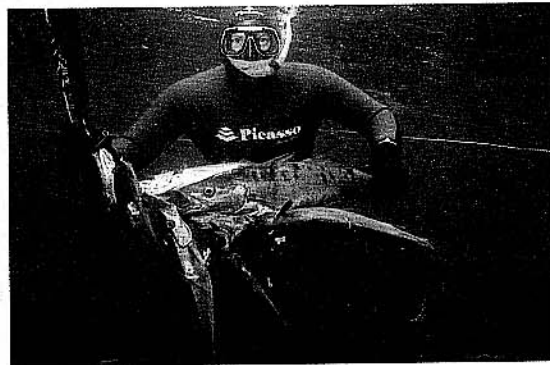
Mattiin kohdistuva rakkaan lapsen kuittailuperinne ei suinkaan laantunut siitä onnettomasta mattisattumasta, että tämänvuotisissa SM-kisoissa Matti ei saapunut maaliin laisinkaan. Voimavaransa väärin arvioinut nuorukainen piti hakea läheisestä saaresta veneellä. Tasapuolisuuden nimissä on mai-

Norjalainen punatäpläkampela ja suoli nimeltä Tahiti. Bergen 1999.

nittava, että viime vuonna Matti hakkasi hienolla suorituksellaan aivan kaikki, suomalaisten lisäksi myös norjalaiset ja tanskalaiset, kun voitti Pohjoismaiden mestaruuden Hangossa.

Rakkaus, intohimot ja unelmat

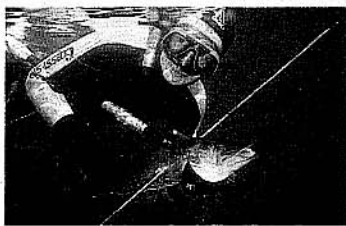
Tiedot siitä, mitä kukin kilpaileva sukelluskalastaja tekee, näkee, tuntee ja kokee vedenpinnan alapuolella saalista hakiessaan jäävät jälkipuheiden varaan. Edes itse kilpailijat ei-

Syvyyksien kalajutut kerrotaan maan pinnalla – eikä muita todistajia ole.

vät juuri voi seurata läheltä toisiaan, koska sääntöjen mukaan jokaisen täytyy kalastaessaan pysytellä 30 metrin päässä kilpakumppaneistaan. Kyse on sekä turvavälistä että kilpailusakin tarvittavien saalistusreiviirien kunnioittamisesta.

Suomen kirkkaimpienkin merialueiden pinnanalainen näkyvyys vaihtelee puolesta kahdeksaan metriin, joten muiden kilpailijoiden liikkeitä voi seurata lähinnä pinnalla kelluvan poijun sijainnin perusteella. On

amminkin samassa hieronkanvihreässä avautuvaa mystistä maisemaa kohtaan: ilman sitä ei jaksata jatkaa.

Rauhoitu, säästä energiaa

Jos sukellustaidot suovat ja harppuuna pysyy kädessä, tulos on pian aivan yhtä kilahtanut tähän elämäntapaharrastukseen kuin muutkin. Suuri osa alan harvalukuisista kilpailijoista on aloittanut sukelluskalastusuransa joutumalla harppuuna kädessä suoraan kisoihin.

Kursseja ei järjestetä. Saalistustekniikat eli pinnalla hiipiminen, sukelluksissa etsiminen ja sukelluksissa väijyminen opitaan lähinnä muita kuuntelemalla sekä omatoimisen yrityksen ja erehdyksen kautta. Peruskuntoa pidetään yllä uimalla, pelaamalla oppopalloa, voimistelemällä, lenkkeilemällä. Räpyläuinti- ja vapaasukellustaitojen täytyy olla kunnossa, korvien paineentasauksen täytyy sujua helposti. Lisäksi on opeteltava rauhoittumaan ja tyhjentämään mielensä kaikesta turhasta, mikä saattaa häiritä keskittymistä saalistukseen.

Energiaa säästetään minimoimalla ylimääräiset eleet ja liikkeet, rentoutumalla ja mukautumalla toimimaan suolaisen vesielementin ehdoilla. Neljä tuntia kestävässä kilpailuissa kovimmat tekijät saattavat uida kilometrikaupalla ja sukeltaa hengitystä pidättäen noin puolitoista–kaksi tuntia

laskettu polttavaan 1 200 kaloria tunnissa, mikä ylittää jopa triathlonin energiankulutuksen. Kisoihin valmistutaan samaan tapaan kuin muidenkin kestävyyslajien kilpailuihin: tankataan hiilihydraatteja ja nestettä erityisesti edellisenä päivänä. Kilpailuamuna ei kannata syödä liikaa, koska sukella ei suju, jos vatsa tuntuu raskaalta.

Kilpailusuorituksen jälkeen piinattu kroppa saattaa onnistuneesta hiilihydraatti- ja nestetankkauksesta huolimatta tuntua suorastaan nääntyneeltä. Entä tuntuuko sukelluskalastajan mieli koskaan raskaalta, kun hän tappaa elollisia olentoja vierailijana näiden omassa elinympäristössä?

Esimerkiksi sukelluskalastajana aloittanut, luonto-ohjelmistaan tunnettu Jacques Cousteau kuuluu niihin, jotka ovat päätyneet tuomitsemaan ja lopettamaan sukelluskalastuksen omalta osaltaan.

Suomalaistenkin joukosta löytyy niitä, jotka ovat pitkänkin harrastuskautensa jälkeen lopettaneet sukelluskalastuksen – vaikka vain siksi, että kampelalla on niin hempeä katse, ettei sitä henno piikittä.

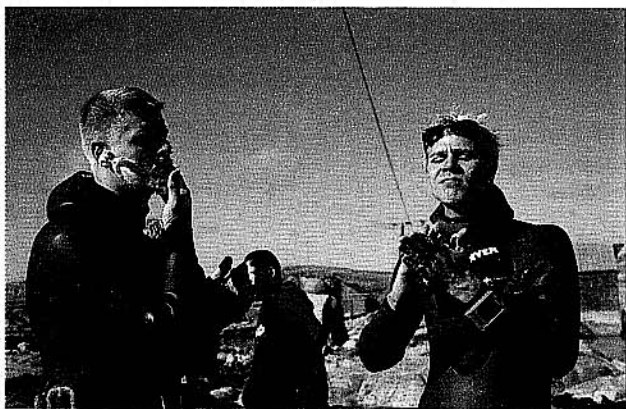
Aktiiviharrastajien joukossa yleinen mielipide on, että sukelluskalastajan harppuunoima ja oikeaoppisesti pyyntipaikalla teurastama kala kärsii huomattavasti vähemmän kuin hitaasti verkkoon tukehtuva kollegansa tai koukku suupeilessään taisteleva toverinsa. ■

vain kuunneltava ja luotettava, kun esimerkiksi Mr. Rapu kertoo, miten selviytyi kahdeksan kilon jättilahden harppuunoimisesta kaislikossa tai koki hienoimman kalastuselämyksensä, kun ehti napata ohitseen karautaneesta kahdentoista siian parvesta sen viimeisen.

Notkean mielikuvituksen avustuksella kokemuksellinen vapaasukeltaja pystyy eläytymään arvostavasti kuvaukseen siitäkin, miltä tuntuu roikkua Norjassa kymmenen metrin syvyydessä alkavan jyrkänteen reunalla, pitää kiinni kelppikasvustosta, tuijottaa allaan

avautuvaan, kristallinkirkkaaseen, pohjattoman siniseen syvänteeseen ja miettii, olisiko sieltä enää paluuta, jos irrottaisi otteensa ja antautuisi vapaaseen pudotukseen...

Sukelluskalastajat pystyvät vaivatta jakamaan verbalisoidut sukellussalistuksen kokemukset keskenään. Vedenalaista maailmaa tuntematon sen sijaan jää yhtä helposti tiiviin yhteisön harrastaman, lähinnä seikkailuretkiin ja unelmasaaliisiin kohdistuvan yhteishaaveilun ulkopuolelle. Intohimo tätä lajia kohtaan sytyy vasta kyvystä, taidosta ja

Kyse ei ole herrasmiesmäisestä viime hetken parranajosta. Mr. Levonen ja Mr. Rapu suojaantuvat vaahdon kera ihon polttavaa meduusan kosketusta vastaan.